

Nurmeksen kaupunki

Hyvinvointikertomus 2024

Luostarinen Juho, yhteisökoordinaattori ma.

Sisällys

TIIVISTELMÄ.....	2
JOHDANTO	2
VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2024	4
INDIKAATTORIEN OSOITTAMA HYVINVOINTI	9
TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA	10
LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET	17
NUORET JA NUORET AIKUISET.....	18
TYÖIKÄISET	20
IKÄIHMISET	21
KAIKKI IKÄRYHMÄT	22
HYVINVOINTISUUNNITELMAN PAINOPISTEIDEN, TAVOITTEIDEN JA TOIMENPITEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2024	23

TIIVISTELMÄ

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma laaditaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2022 §6) mukaisesti. Kunnilla on velvollisuus seurata asukkaidensa elinolosuhteita, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä. Vuosittainen hyvinvointikertomus on keskeinen työkalu tämän seurannan toteuttamisessa. Kertomuksessa koostaan yhteen eri tietolähteistä saatavaa tietoa kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista.

Nurmeksen kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2022–2025 asettaa tavoitteita hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Suunnitelma toimii velvoittavana asiakirjana kaupungin hyvinvointityölle ja pohjautuu kuntastrategiaan. Vuoden 2024 hyvinvointikertomus keskittyy tavoitteiden toteutumisen arviointiin TEAvisarin, HYTE-kertoimen ja muiden indikaattoreiden avulla.

JOHDANTO

Nurmes on rakennemuutosta vastaan taisteleva pohjoiskarjalainen kaupunki, jonka asukasluku on laskenut alle 9 000:n. Kaupungin hyvinvointi- ja terveyden edistämisen palvelut ovat hyvinvointilautakunnan alaista toimintaa. Vuonna 2024 hyvinvointityötä ei koordinoanut erillinen hyvinvointikoordinaattori. Yhtenä kaupungin säästötoimenpiteenä päätettiin, että hyvinvointikoordinaattorin työ yhdistetään liikunta ja vapaa-aika palvelujen tulosaluepäällikön sekä yhteisökoordinaattorin työnkuvaan. Tämä päätös herättää kysymyksiä tehokkuudesta ja hyvinvointityön laadusta.

Erillinen hyvinvointikoordinaattori olisi merkittävässä asemassa varmistamassa, että hyvinvointityö saisi riittävästi huomiota ja resursseja. Tällä hetkellä yhdistetyt tehtävät voivat johtaa siihen, että hyvinvointityö jää muiden vastuiden varjoon, mikä heikentää sen systemaattisuutta ja vaikuttavuutta. Hyvinvointikoordinaattorin erillinen rooli mahdollistaisi keskitetyn ja ammattimaisen lähestymistavan hyvinvointityöhön, mikä olisi erityisen tärkeää Nurmeksen kaltaisessa rakennemuutoksen kärsivässä kunnassa. Koordinaattori voisi varmistaa, että hyvinvointitavoitteet saavutetaan tehokkaasti ja että kaupungin resurssit kohdentuvat oikein. Lisäksi erillinen koordinaattori voisi parantaa yhteistyötä hyvinvointialueen ja muiden kuntien kanssa, mikä on tärkeää laadukkaiden palvelujen tarjoamisessa.

Taloudelliset haasteet vaikuttivat merkittävästi kaupungin palvelujen tarjontaan. Lapsiperheiden yksinäisyyden, aikaisen tuen ja ennaltaehkäisevän puolen palveluita leikattiin lopettamalla avoin päiväkotitoiminta. Tuleville vuosille suunnitellut leikkaukset myös heikentävät Nurmeksien kuntalaisten hyvinvointia. Palveluiden leikkausten vaikutukset eivät näy vuoden 2024 HYTE-kertoimessa, vaan ne tulevat näkyviin viiveellä seuraavien vuosien ja mahdollisesti vuosikymmenten aikana. Seuraukset voivat näkyä esimerkiksi syrjäytymisen, vanhusien kaatumisten, ja lapsiperheköyhyyden lisääntymisessä sekä muuttotappiona kaupungin menettäessä pito- ja vetovoimaansa.

Hyvinvointialueen leikkausten seurauksena Nurmeksessa on lakkautettu ilta- ja yöpäivystys. Tämä on herättänyt kuntalaisissa huolta akuuttiin hoitoon pääsyn vaikeutumisesta sekä lisännyt epävarmuutta yleisen terveydenhuollon ja sairaanhoidon saatavuudesta. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen tulisikin asettaa keskeiseksi tavoitteeksi kaupungin strategiasa ja tulevassa hyvinvointisuunnitelmassa.

Vuoden 2024 aikana Nurmeksien kaupungin yhteistyö Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen ja muiden kuntien kanssa on heikentynyt. Resurssien vähentyessä moniammatillisten työryhmien kokoontumiset ovat harventuneet. Leikkaukset ovat vaikuttaneet erityisesti perhekeskustukseen ja kohtaamispaikkatoimintaan. Nurmeksessa ei enää ole pysyvää kohtaamispaikkaa, eikä toiminnan koordinointiin ole riittäviä resursseja. Tämä on seurausta avoimen päiväkodin leikkauksista, joiden yhteydessä myös kohtaamispaikkatoimintaa koordinoitiin.

Mielenterveystyö sekä muut terveyttä ja hyvinvointia edistävät toimet ovat kuitenkin jatkuneet. Nurmeksien kaupungilla ja hyvinvointialueella on edelleen useita yhteistyöverkostoja, mutta kaupungin resurssien väheneminen on rajoittanut osallistumista kaikkiin työryhmiin. Tämä on johtanut siihen, että Nurmeksien ääni ei kuulu maakunnallisessa päätöksenteossa samalla tavalla kuin aiemmin, mikä heikentää kaupungin mahdollisuuksia saada hyötyjä maakunnallisten hankkeiden ja pilottien palveluista. Tämä puolestaan vähentää kuntalaisten saamaa tukea ja vaikeuttaa kaupungin kehittymistä.

VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2024

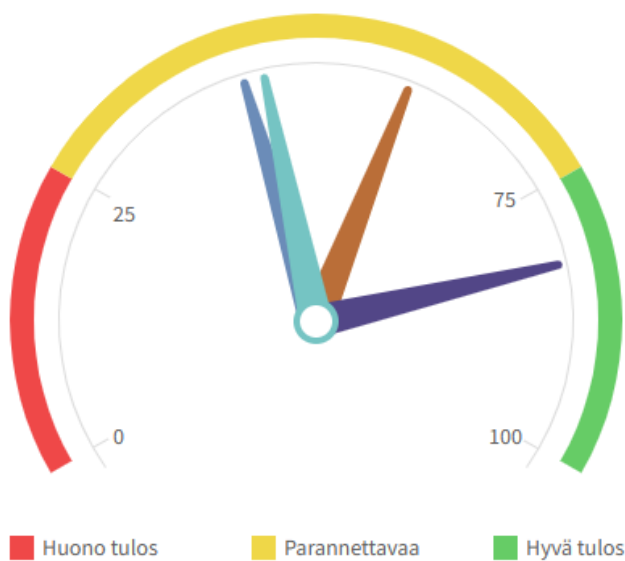
Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyö

Kunnilla ja hyvinvointialueilla on yhteiset asukkaat sekä laaja tarve yhteistyölle asukkaiden palveluiden järjestämisessä. Vuonna 2024 Nurmeksien kaupungin ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen yhteistyötä on pyritty jatkamaan aiempien vuosien tapaan. Suurimmat muutokset toimintaympäristössä liittyvät sekä kaupungin että hyvinvointialueen säästötoimenpiteisiin, joiden seurauksena kuntalaisten palvelut ovat heikentyneet resurssien vähennyttyä.

TEAviisari ja hyvinvointityön kehittäminen

Nurmeksien TEAviisari-pisteet ovat edelleen selvästi alle valtakunnallisen keskiarvon, ja kaupunki on yksi maakunnan heikoimmin pärjäävistä kunnista. Jotta pisteitä saataisiin nostettua TEAviisarin ja HYTE-kertoimen osalta, niiden kehittäminen tulisi sisällyttää tulevan valtuustokauden keskeisiin hankkeisiin. Samalla hyvinvointityöhön on osoitettava riittävästi resursseja, jotta konkreettisia tuloksia voidaan saavuttaa. TEAviisarin tulosten kehittämiseksi olisi suositeltavaa laatia selkeä toimintamalli ja viedä hyvinvointityö osaksi kaikkia kaupungin toimialoja.

Kaikki sektorit : Nurmес 2024

Pisteet	Nurmес	Koko maa
Kaikki sektorit	59	70
Kuntajohto	43	83
Perusopetus	59	64
Lukiokoulutus	..	65
Ammatillinen koulutus	..	64
Liikunta	82	69
Hyvinvointialueet	..	59
Kulttuuri	45	72

Yllä oleva kuva kertoo Nurmесen kaikkien sektorien pisteet vuoden 2024 osalta. Nurmесen TEAviisariin pääsee tutustumaan osoitteessa: [Tulokset - TEAviisari - Terveystiedon edistämisen verkkotietojärjestelmä](#)

Hyvinvointipalvelut ja niiden saavutettavuus

Vuonna 2024 Nurmес on tarjonnut monipuolisia hyvinvointipalveluja eri-ikäisille kuntalaisille. Vapaa-ajan aktiviteetteja on ollut laajasti saatavilla, ja palveluiden saavutettavuutta on ylläpidetty seniorien ePassin ja juniorikortin avulla. Kuitenkin kaupungin säästötoimenpiteiden myötä päätettiin lakkauttaa seniorikortti tuleville vuosille, mikä heikentää senioreiden

mahdollisuuksia käyttää ja osallistua palveluihin. Juniorikortti säilytettiin tukemaan lasten ja nuorten harrastustoimintaa.

Kaupunki on mahdollistanut maksuttoman tilojen käytön monille tapahtumille, jotka on suunnattu lapsiperheille, ovat kaikille avoimia tai joita järjestää kolmas sektori järjestää. Näin on pyritty tukemaan yhdistysten ja järjestöjen järjestämää toimintaa.

Liikunta ja osallisuus

Liikunnan osalta TEAviisarin pisteet ovat nousseet aiemmista vuosista ja se on ainoana kaupungin osa-alueista hyvässä tuloksessa. Hyvä esimerkki onnistumisesta on liikunnan osalta osallisuudesta saadut täydet pisteet. Pisteisiin on vaikuttanut kunnassa tehty osallistava budjetointi sekä liikuntaseurojen ja järjestöjen yhteistyöryhmien säännölliset kokoontumiset. Parannettavaa tuleville vuosille on liikuntapaikkojen määrässä ja käytettävissä olevissa henkilöstöresursseissa.

Työllisyystilanne ja nuorten hyvinvointi

Työllisyyden osalta tilanne on heikompi. ELY-keskuksen tilastojen mukaan työttömyysaste ja pitkäaikaistyöttömyys ovat Pohjois-Karjalassa selvästi maan keskiarvoa korkeampia. Nurmeksessa työttömyys nousi vuoden 2024 lopussa 16 prosenttiin. Tämän vuoksi työttömyyden hoitoa on vahvistettava, jotta ennaltaehkäistään sen aiheuttamia negatiivisia vaikutuksia, kuten nuorisotyöttömyyttä, vähäosaisuutta ja lapsiperheköyhyyttä. Työllisyyspalveluiden ja nuorisotoimen palvelujen kehittäminen ja resurssien turvaaminen ovat keskeisiä keinoja tilanteen parantamiseksi.

Lapsiperheiden tukeminen

Kokonaisvaltainen lapsiperheiden tukeminen on heikentynyt avoimen päiväkodin lakkauttamisen ja resurssien vähenemisen seurauksena. Kaupungin olisi tärkeää tehdä tiiviimpää yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa sekä tarjota omia palveluja, jotka tukevat perheitä, lapsia ja nuoria. Tätä tukisi myös erillisen hyvinvointikoordinaattorin palkkaaminen, joka vastaisi kaupungin ja hyvinvointialueen moniammatillisesta yhteistyöstä sekä kaupungin hyvinvointityön kehittämisestä. Hyvinvointikoordinaattori voisi varmistaa järjestelmällisen ja aukottoman TEAviisarin kyselyihin vastaamisen.

Ikäihmisten palvelut ja yksinäisyyden ehkäisy

Yli 65- ja 75-vuotiaiden osuus Nurmeksens väestöstä kasvaa jatkuvasti. Jotta senioriväestö voisi elää aktiivista ja hyvinvoivaa elämää, kaupungin tulisi kehittää palveluja tai tehdä yhteistyötä hankkeiden kanssa, jotka täydentävät kaupungin omia palveluja. Ennaltaehkäisevien palvelujen järjestäminen on kaupungin ydintehtäviä, eikä kuntalaisten toimintakyvyn ylläpitämistä voi jättää kolmannen sektorin, kuten yhdistysten ja seurakunnan varaan.

Vuonna 2024 kaupunki tuki ikääntyneiden hyvinvointia Seniori ePassilla, joka mahdollisti liikunta- ja kulttuuripalveluiden käytön myös vähävaraisille eläkeläisille. Seniori ePassin lakkauttamisen vaikutukset vuodelle 2025 tulisi arvioida huolellisesti. Haja-asutusalueilla asuvien ikäihmisten liikkumista on tuettu Katuri-kyytipalvelulla. Ikäihmisten yksinäisyys on yksi keskeinen haaste, johon kaupungin toiminnassa tulisi kiinnittää huomiota. Yksinäisyyden vähentäminen parantaa kuntalaisten elämänlaatua ja vähentää terveyspalveluiden tarvetta.

Kuntalaisten osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet

Nurmeksens kaupungissa toimii useita neuvostoja ja työryhmiä, joiden tavoitteena on vahvistaa kuntalaisten osallisuutta ja varmistaa, että heidän äänensä kuuluu kaupungin päätöksenteossa. Vuonna 2024 kaupungissa toimivat seuraavat vaikuttamisryhmät:

- Vanhus- ja vammaisneuvostot
- Nuorisovaltuusto
- Nuorten monialainen ohjaus- ja palveluverkosto
- Romanityöryhmä
- Oppilashuollon ohjausryhmä
- Yhdistysten yhteistyöryhmä
- Liikuntaseurojen ryhmä
- Perhekeskusverkosto
- Kotouttamisen monialainen työryhmä

TEAviisarin tulosten perusteella Nurmeksessä tulisi lisätä asukkaiden osallisuutta järjestämällä kuntalaisfoorumeita ja ottamalla asukkaat aktiivisemmin mukaan palveluiden suunnitteluun esimerkiksi kokemusasiantuntijoiden avulla. Kuntalaisten näkemyksiä tulisi huomioida myös hankintojen valmistelussa, seurannassa ja arvioinnissa sekä antaa heille mahdollisuus vaikuttaa verkossa kaupunginvaltuuston ja lautakuntien päätöksentekoon.

Osallisuuden lisääminen edistäisi päätöksenteon avoimuutta ja vahvistaisi kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia, mikä puolestaan lisäisi TEAviisarin perusteella myönnettävää valti-onosuutta. Kuntalaisten osallistumista palveluiden kehittämiseen voidaan edistää myös

järjestämällä säännöllisesti asukaskyselyjä, kuulemistilaisuuksia ja yhteiskehittämisen työpajoja. Kun asukkaat kokevat voivansa vaikuttaa oman kaupunkinsa asioihin, se vahvistaa yhdenvertaisuuden tunnetta ja lisää hyvinvointia.

Keskeiset kehityskohdat jatkoa varten

Hyvinvointikoordinaattorin toimen uudelleenarvointi

- Vaikutukset TEAviisarin tuloksiin
- Merkitys moniammatillisessa yhteistyössä
- Rooli hyvinvointityön kehittämisessä

Palveluiden saavutettavuuden parantaminen

- Digitaalisten palveluiden kehittäminen
- Haja-asutusalueiden palveluiden turvaaminen
- Erityisryhmien tarpeiden huomiointi

Ennaltaehkäisevän työn vahvistaminen

- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatiminen
- Ikääntyneiden palveluiden kehittäminen
- Työttömyyden ehkäisy ja hoito

Kuntalaisten osallisuuden lisääminen

- Osallisuussuunnitelman laatiminen
- Vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen
- Avoimen päätöksenteon vahvistaminen

INDIKAATTORIEN OSOITTAMA HYVINVOINTI

Selitteet:

Muutos %: Oman organisaation indikaattoriarvon suhteellinen muutos prosentteina. Ympyrän kehän vahvuus kuvaa muutoksen voimakkuutta: mitä suurempi muutos, sitä paksumpi ympyrän kehä. Ympyrän kehän liikennevaloväri määräytyy indikaattoriarvossa tapahtuneen kehityksen perusteella. Ympyrän harmaa väri on merkki siitä, että indikaattoria ei ole arvoitettu. Alle viiden prosentin muutos esitetään mustalla vaakanuolella indikaattorin arvotuksesta riippumatta.

Suunta: Indikaattoriarvon kehitys viime vuosina: kolme viimeisintä omalle organisaatiolle saatavilla olevaa indikaattoriarvoa sekä näiden perusteella piirretty viitteellinen kuvaaja. Suuntakuvaajan liikennevaloväri määräytyy indikaattoriarvossa tapahtuneen kehityksen perusteella. Alle viiden prosentin muutoksessa suuntakuvaaja esitetään harmaana indikaattorin arvotuksesta riippumatta.

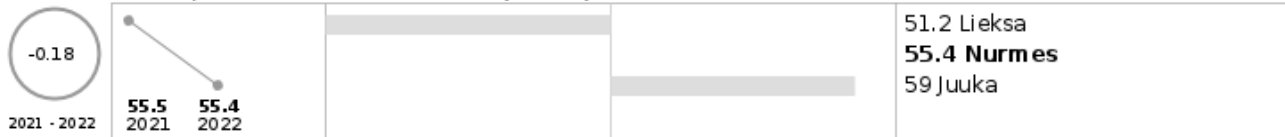
Vertailu: Viimeisin saatavilla oleva indikaattoriarvo omalle organisaatiolle ja vertailuun valituille muille organisaatioille sekä tämän mukainen järjestys ja vertailu. Omalle organisaatiolle ei piirretä vaakapalkkia, mutta vertailuorganisaatiot järjestetään indikaattoriarvonsa mukaan pienimmästä suurimpaan piirtämällä niille vaakapalkit. Indikaattoriarvossa kauimpana omasta organisaatiosta oleva vertailuorganisaatio saa maksimimittaisen palkin, muiden vertailuorganisaatioiden palkkien pituudet määräytyvät niiden indikaattoriarvon suhteellisen etäisyyden perusteella. Huomaa, että vertailuorganisaatiolle ei piirretä palkkia, mikäli oman organisaation ja kyseisen vertailuorganisaation indikaattoriarvojen ero on yli kymmenkertainen tai silloin, kun näiden indikaattoriarvot ovat samat.

Tulot

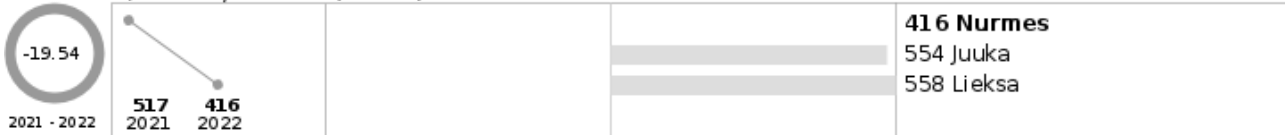
Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas (-2022)

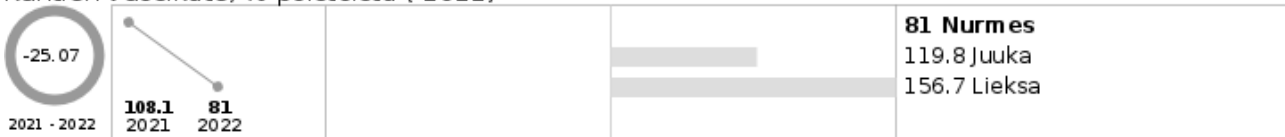
Valtionosuudet, % nettokustannuksista (-2022)

Vuosikate, euroa / asukas (-2022)

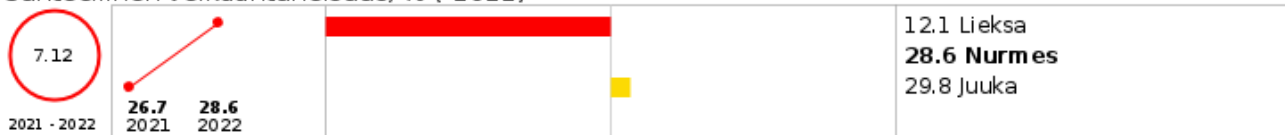
Kuntien vuosikate, % poistoista (-2022)

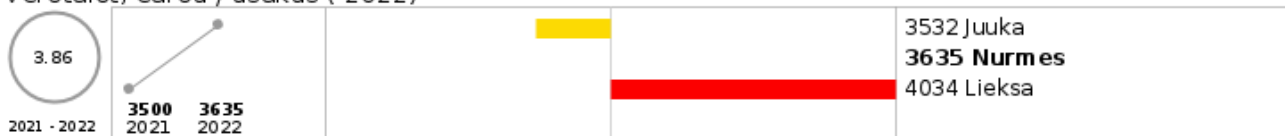
Lainakanta 31.12., euroa / asukas (-2022)

Suhteellinen velkaantuneisuus, % (-2022)

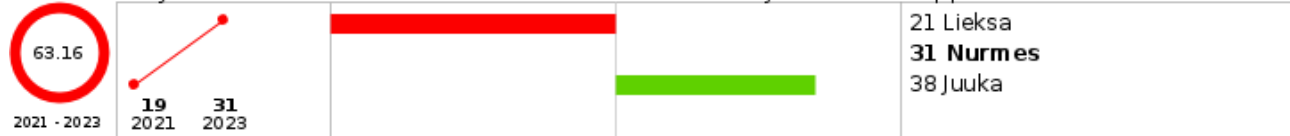

Verotulot, euroa / asukas (-2022)

HYTE-kerroin

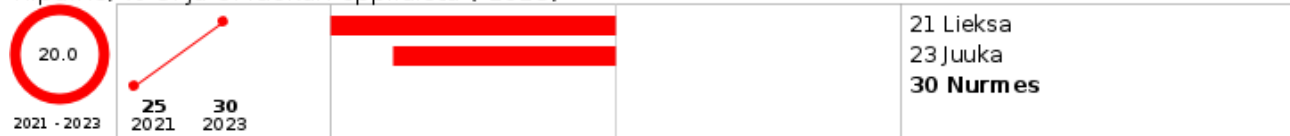
Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

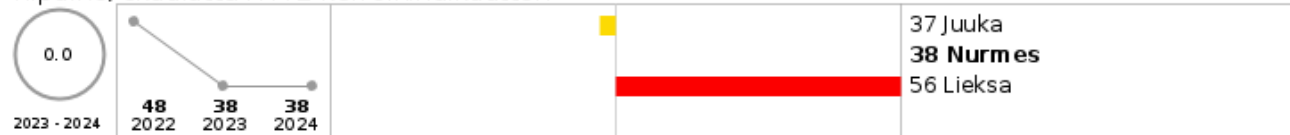
Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

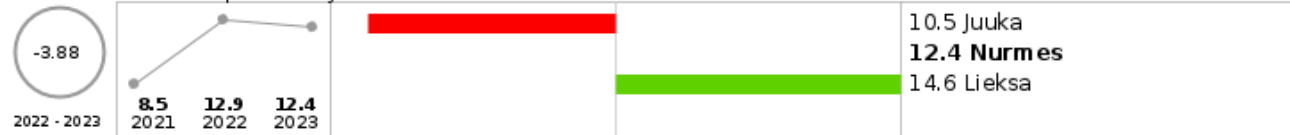
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista (-2023)

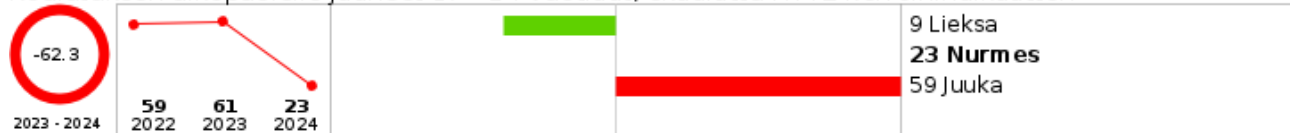
Ylipaino, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

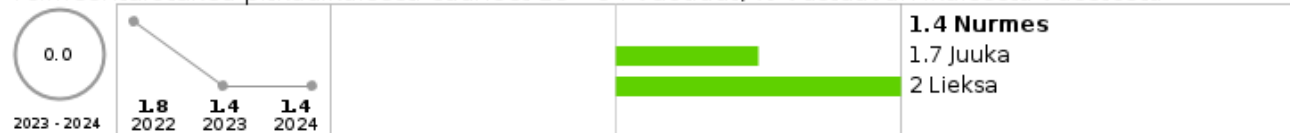
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

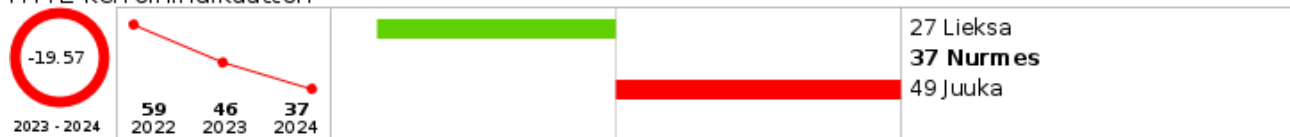
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

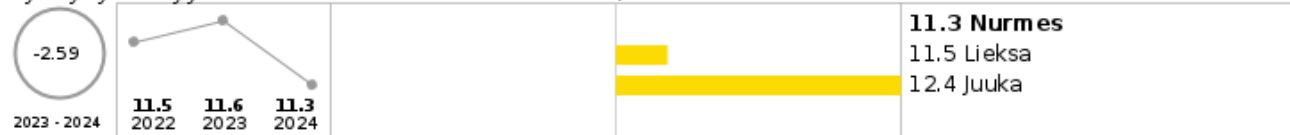
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

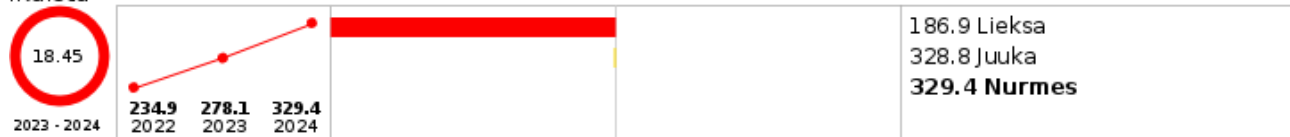
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

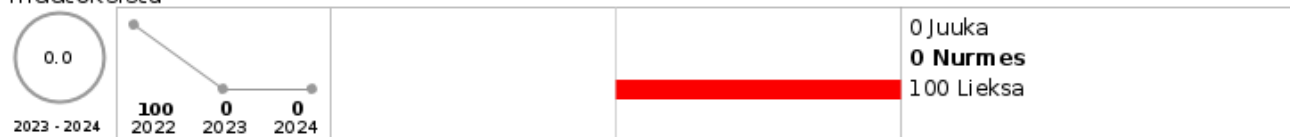
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori

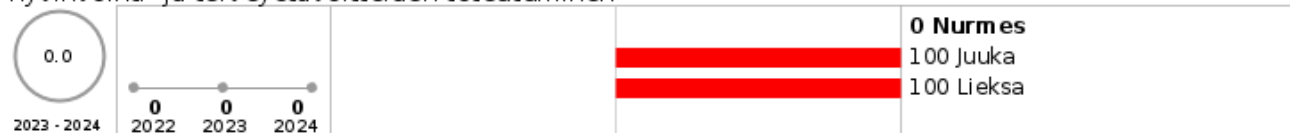
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista

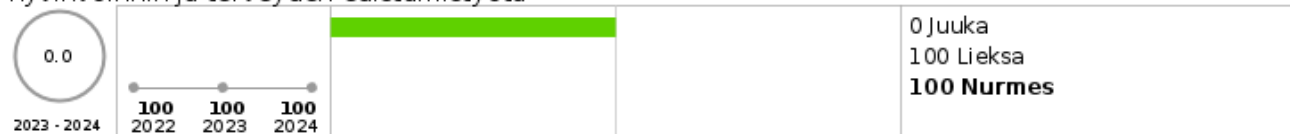
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista

Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen

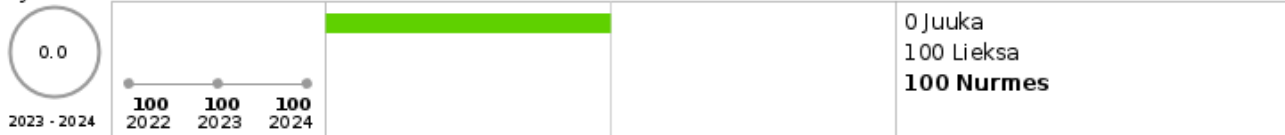
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

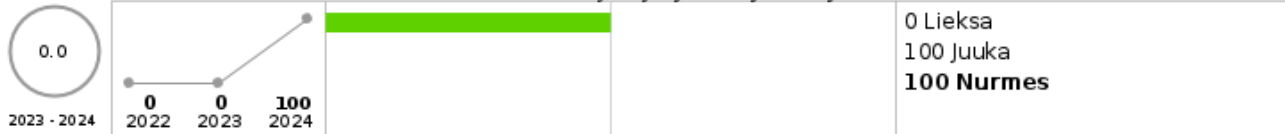
Kunnan palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja

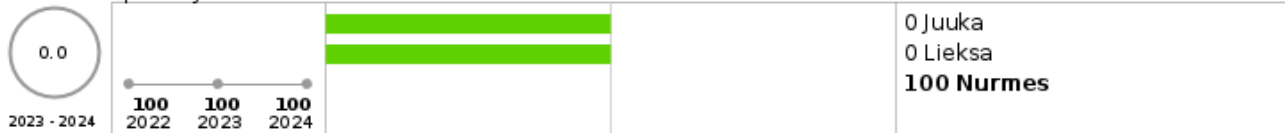
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa

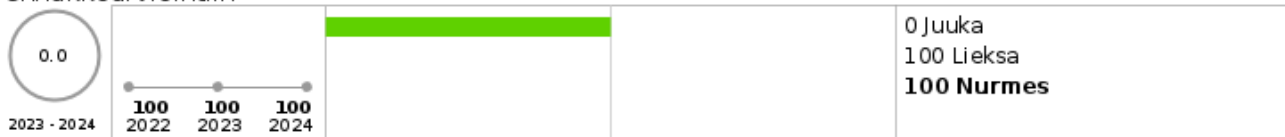
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen

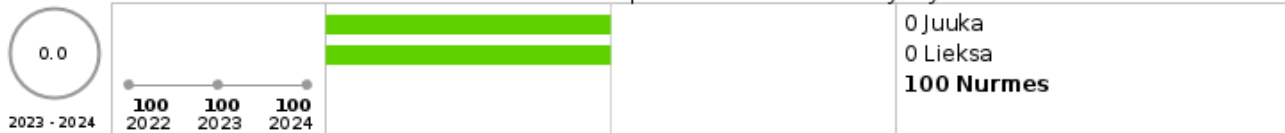
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille

Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin

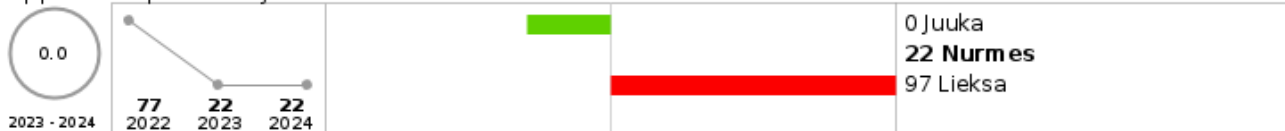
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä

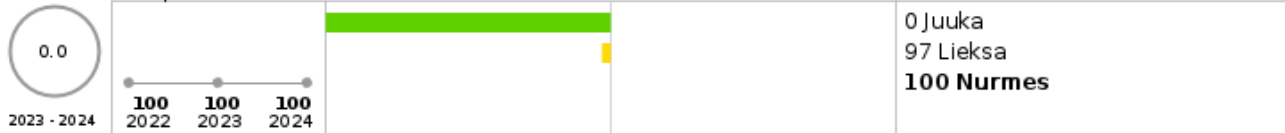
Kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus

Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa

Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit

Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä

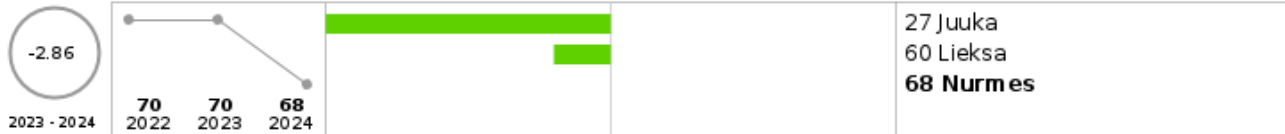
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä

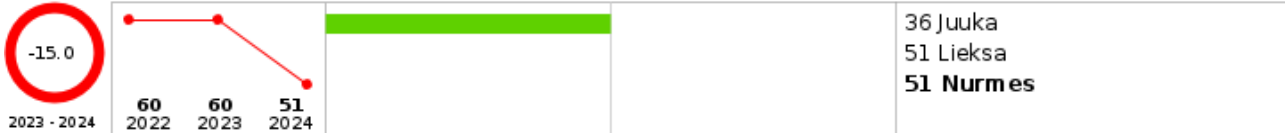
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

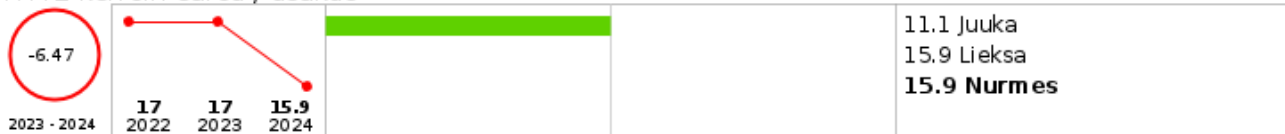
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

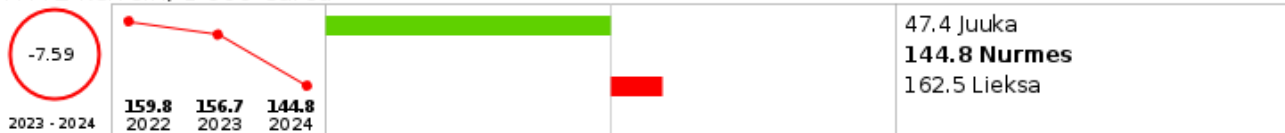
HYTE-kerroin, 0 - 100

HYTE-kerroin euroa / asukas

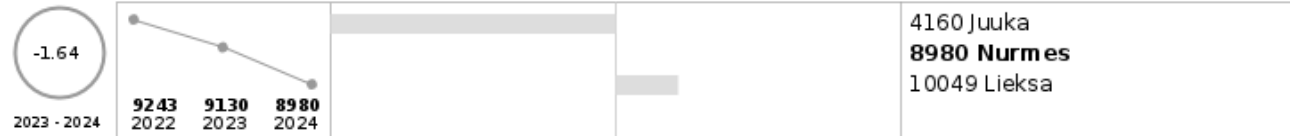

HYTE-kerroin, 1 000 euroa

Väestö

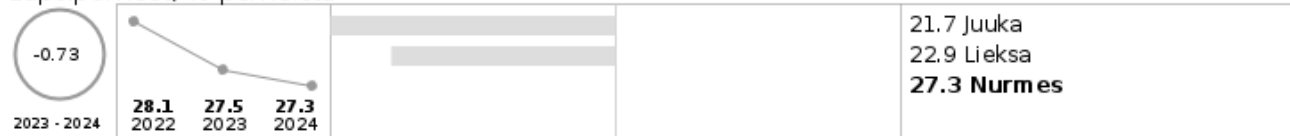
Väestö 31.12.

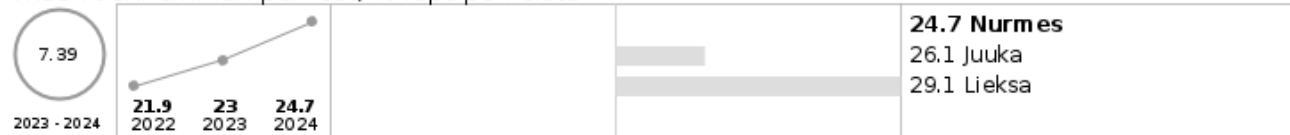
Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

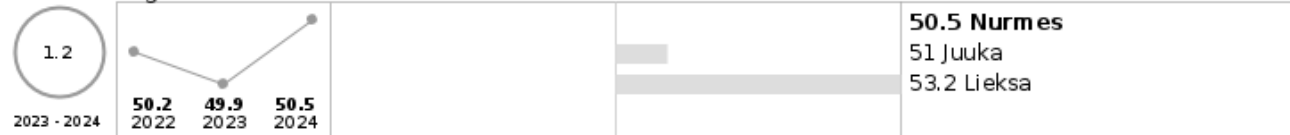
Lapsiperheet, % perheistä

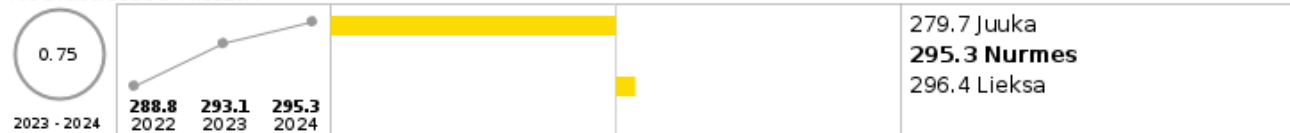
Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä

Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista

Koulutustasomittain

Huoltosuhte, demografinen

Väestöennuste 2030 (laskettu 2024)

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

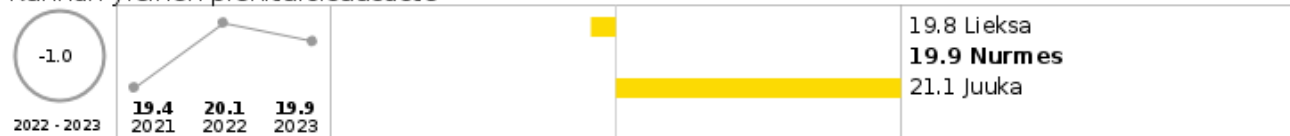

Elinvoima

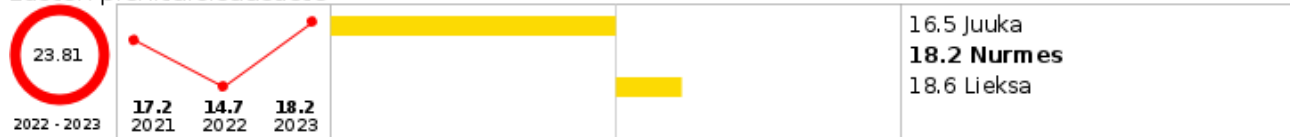
Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

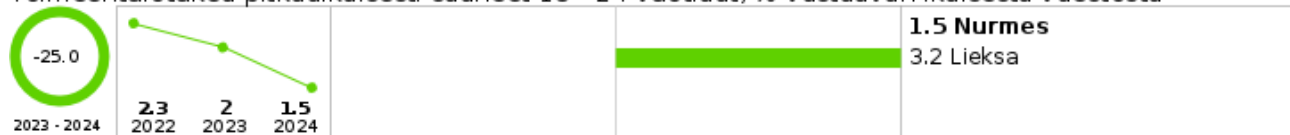
Kunnan yleinen pienituloisuusaste

Lasten pienituloisuusaste

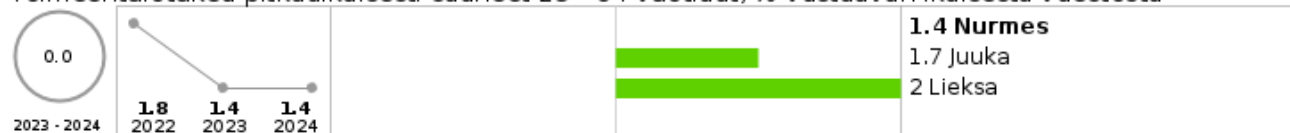
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Työlliset, % väestöstä

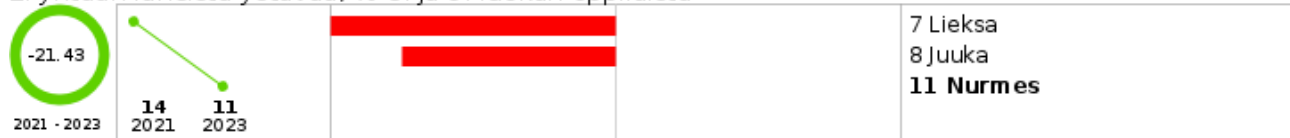
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

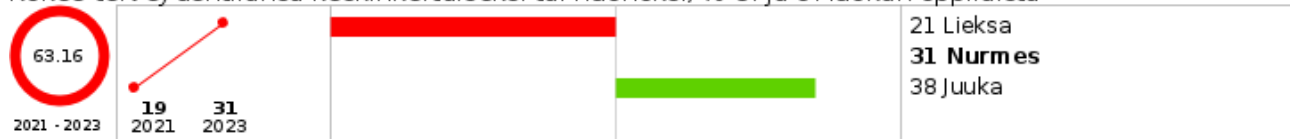
LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

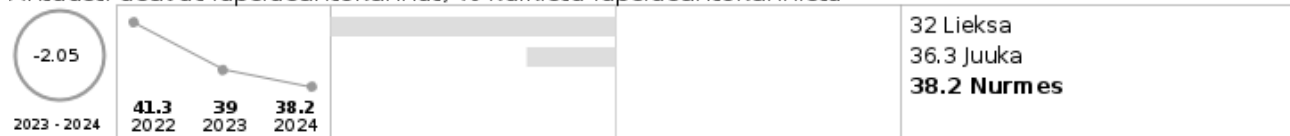

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

Koulu

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen peruskouluissa - TEA, pistemäärä

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

NUORET JA NUORET AIKUISET

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

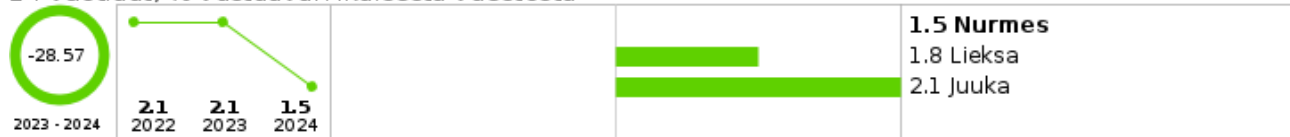
Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (-2023)

Ylipaino, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (-2023)

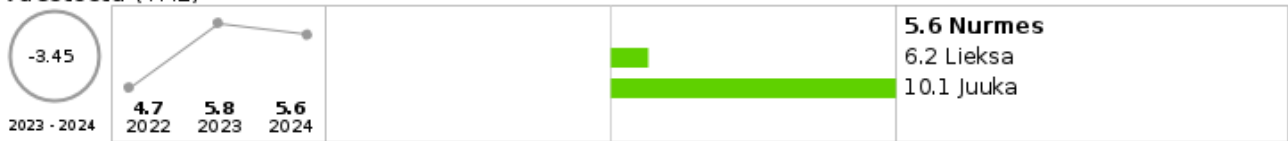
Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL) (-2022)

Sosiaali- ja terveydenhuolto

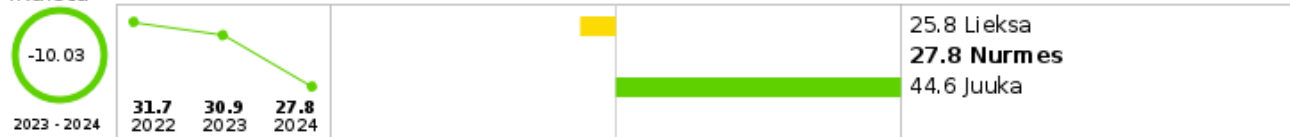
Lästensuojelun avohuollon asiakkaat, 18 - 24-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL)

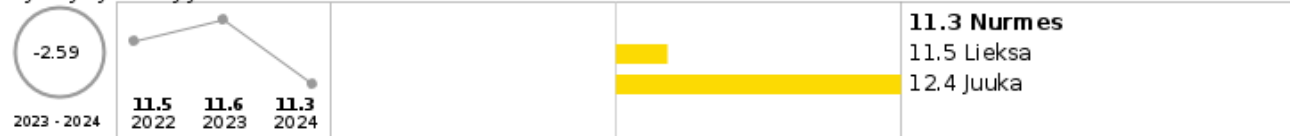
TYÖIKÄISET

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

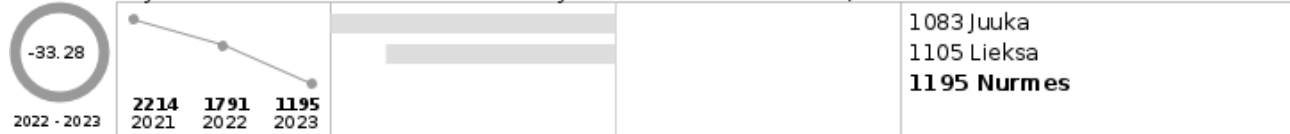

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

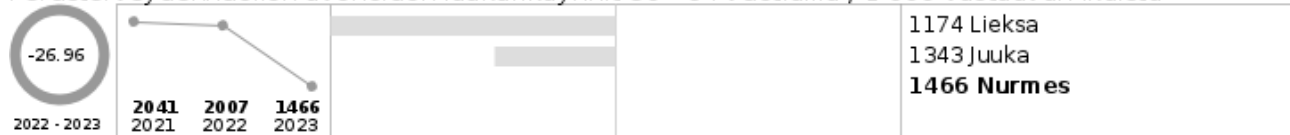

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

IKÄIHMISET

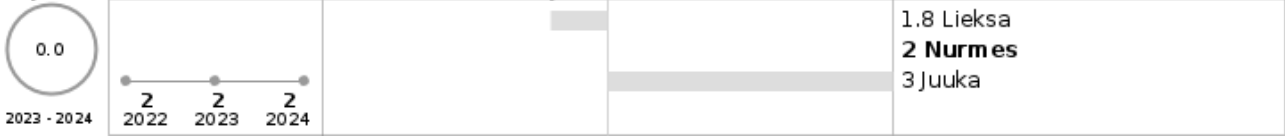
Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Toimeentulo

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

KAIKKI IKÄRYHMÄT

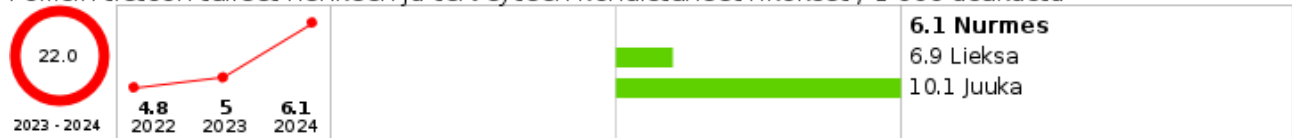
Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Aänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

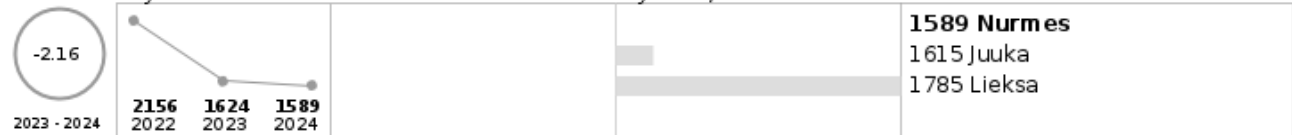
Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

HYVINVOINTISUUNNITELMAN PAINOPISTEIDEN, TAVOITTEIDEN JA TOIMENPITEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2024

Asukkaiden terveyttä edistävät elintavat paranevat

Toimenpide	Mittari
Kouluruokailun kehittäminen	Ei syö koululounasta viitenä päivänä viikossa, % 8.-9. luokkalaisista
Monipuolisen liikkumisen edistäminen ja myönteisen liikkumislämpöpiirin luominen	Vähintään tunnin päivässä liikkuvat Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa Junioripassin ja seniori e-passin käyttö
Kouluissa ohjataan oppilaita osallistaen terveellisiin elintapoihin niin, että oppilaiden terveyttä edistävät elintavat paranevat	Tea-pistemäärä Kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana (%), Lihavuuden yleisyys (%), hampaiden harjaus kaksi kertaa päivässä (%)
Tuetaan työikäisten työkykyä ja työskennellään työhyvinvoinnin eteen niin, että kansanterveys sairauksia ja elintapahaasteita ennaltaehkäistään	Sairastavuusindeksi (Ikävakioitu) Seurataan tyytyväisyyttä Työterveyshuoltoon Kyllä/Ei
Päihderiskeistä tiedottaminen ja päihteiden käyttöön liittyviin asenteisiin vaikuttaminen kaikissa ikäryhmissä, päihteidenkäytön vähentäminen	Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, % 8. ja 9. luokan oppilaista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista % 8. ja 9. luokan oppilaista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista Ehkäisevän päihdetyön-toimenpideohjelma laaditaan Kyllä/Ei

Vuonna 2024 ei ole järjestetty kouluterveyskyselyä, joten tulokset ovat samat kuin vuoden 2023 kertomuksessa. Junioripassi ja seniorien ePassi ovat olleet aktiivisessa käytössä myös vuonna 2024. Ehkäisevän päihdetyön toimenpideohjelmaa ei ole laadittu. Sairastavuusindeksin tietoja ei ole vuodelta 2024.

Aasukkaiden osallisuuden kokeminen lisääntyy ja yksinäisyyden kokeminen vähenee

Toimenpiteet	Mittarit
Laajennetaan kulttuuripalveluiden käyttäjäkuntaa, niin että kulttuurin hyvinvointivaikutukset laajenevat	Kulttuuripalvelujen toimenpideohjelma kyllä/ei Yhteistyössä nuorten kanssa järjestetään kerran vuodessa tapahtuma kyllä/ei
Tuetaan ja kehitetään eri ikäisten kohtaamispaikkatoimintaa	Kohtaamispaikkatoimintaa järjestetään Kuntalaisten Talolla ja Nurmes-talolla, sekä kannustetaan matalankynnyksen toiminnan järjestämiseen haja-asutusalueella kyllä/ei
Luodaan uusia asiakaslähtöisiä palveluiden kehittämisen malleja mm. yhteistyöryhmien, kehittämisfoorumien palvelumuotoilun, asiakasraatin ym. avulla.	Tuntee itsensä yksinäiseksi, % Tulomuuttajien palveluihin tyytyväisyyskysely toteutetaan kyllä/ ei Yhteisöllisen oppilashuoltotyön ryhmässä on opiskelijaedustus käytössä kyllä/ei. Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulun tasolla Perhekeskustoiminta käynnissä koko Nurmeksen alueella kyllä/ei
Toteutetaan osallisuuskoulutusta	Osallisuuskoulutus on lisännyt koulutukseen osallistujien valmiuksia toteuttaa asukasosallisuutta lisääviä toimenpiteitä kunnassa kyllä/ei
Erytisryhmien riittävät toimintakyvyn edistämistoimet ja mahdollisuudet ylläpitää toimintakykyä otetaan huomioon kulttuuritarjonnassa sekä harrastusmahdollisuuksissa	Mahdollisuudet osallistua palvelujen suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämiseen ovat lisääntyneet kyllä/ei Vaikuttamistoimielimiä kuullaan kyllä/ei

Kulttuurin toimenpideohjelma on käytössä, ja kulttuuripalveluissa on tarjottu monipuolista ohjelmaa nuorille. Yhteistyössä nuorten kanssa järjestettiin pääsymaksuton konsertti, ja lapsille sekä nuorille tarjottiin maksuttomia teatteri- ja sirkusesityksiä. Tapahtumat keräsivät runsaasti osallistujia, mukaan lukien lapsiperheitä.

Kohtaamispaikkojen ja matalan kynnyksen palveluiden osalta kirjastoauton yhteyteen suunniteltua kohtaamispaikkatoimintaa ei toteutettu. Kuntalaisten talolla on ollut mahdollisuus kohtaamispaikkatoimintaan, mutta kaupunki ei ole järjestänyt tiloihin toiminnallisuuksia. Avoin päiväkotitoimi toimi kohtaamispaikkana toukokuun loppuun saakka, minkä jälkeen se lakkautettiin. Tämän seurauksena Nurmeksen taajamassa ei ole enää kaupungin järjestämää kohtaamispaikkatoimintaa, millekään ikäluokalle. Tulomuuttajien tyytyväisyyskyselyä ei toteutettu vuonna 2024.

Oppilashuollon työryhmissä on opiskelijaedustus Valtimon ja Porokylän kouluilla sekä Nurmeksen lukiossa, opiskelijaedustus puuttuu Kirkkokadun yhtenäiskoululta. Moniammatillinen oppilashuollon ohjausryhmä kokoontui säännöllisesti lukuvuoden aikana. Oppilaiden poissaoloja seurataan koulukohtaisesti, mutta laajempaa seuranta ja tulosten raportointia pitäisi vielä parantaa, jotta tulokset näkyisivät myös TEAviisarissa.

Vuonna 2024 ei järjestetty osallisuuskoulutuksia kuntalaisille. Osallisuuden lisääminen kaupungin toiminnassa on tärkeä kehitysalue, jotta kuntalaisten ääni huomioidaan

päätöksenteossa paremmin. Hyte-kertoimen ja TEAviisarin näkökulmasta kaupungin on laadittava ja toteutettava osallisuussuunnitelmaa viimeistään seuraavalla valtuustokaudella, jotta valtionosuuksia saadaan kasvatettua.

Erityisryhmille on vaikutusneuvostoja, joissa on osallistuttu palvelujen suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämiseen. Kaupunki päätti vuonna 2024 yhdistää vanhus- ja vammaisneuvoston yhdeksi neuvostoksi vuoden 2025 aikana. Neuvostoja ei kuultu yhdistämisestä.

Kaupungin, kuntalaisten ja yhteisöjen yhteistyö vahvistuu

Toimenpiteet	Mittarit
Kaikki hallintokunnat/ päättäjät ja virkamiehet jalkautuvat teemailtoihin kuntalaisten tavattavaksi	Teemailtoja toteutetaan kyllä/ei Vaikuttamistoimielimien huomioiminen suunnittelussa ja kehittämisessä kyllä/ei.
Kehitetään järjestö-kuntayhteistyötä ja tuetaan yhdistysten ja yhteisöjen toimintaa mm. myöntämällä avustuksia, tarjoamalla toimintatiloja, tukemalla Nurmeksien yhdistysten yhteistyöryhmän toimintaa, päivittämällä järjestö-kuntayhteistyön asiakirjaa sekä järjestämällä järjestötapaamisia	Järjestöillat 2 kertaa/vuodessa kyllä/ei Yhteistyössä on vuosittain 50 eri yhteisöä Ammattilaisten foorumeissa on monialaista edustavuutta kyllä/ei.

Vuonna 2024 Nurmeksessa järjestettiin vähän kuntalaisille suunnattuja tilaisuuksia. Varsinkin säästötoimenpiteiden suunnittelu ja toteutus herättivät kritiikkiä, sillä kuntalaisia ei kuultu päätöksenteon aikana. Jalkautuvia teemakäyntejä ei järjestetty, eikä säästötoimenpiteiden vaikutuksista käyty avointa keskustelua. Tämä on johtanut tyytymättömyyteen kuntalaisissa ja kuulematta jättäminen on heikentänyt kaupungin päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja luottamusta.

Säästötoimenpiteet olivat merkittäviä ja koskettivat kaikkia ikäryhmiä. Palveluista tehtiin leikkauksia ilman, että niiden vaikutuksia arvioitiin riittävästi lasten, lapsiperheiden, nuorten, työssäkäyvien, vammaisten tai vanhusten näkökulmasta. Hyvään hallintotapaan kuuluisi kuulla kaikkia osapuolia joihin päätöksenteko vaikuttaa sekä pohtia erilaisia keinoja avoimesti esimerkiksi kunnan vaikuttamistoimielimissä. Suomen valtion ollessa mukana YK:n lapsen oikeuksien sopimuksessa ovat kunnatkin sitoutuneet huomioimaan lasten edun kaikissa päätöksissä sekä kuulemaan lasten omia näkökulmia. Lasten aidolla kuulemisella useimmiten on merkittäviä hyvinvointivaikutuksia.

Järjestöyhteistyö on ollut Nurmeksessa vilkasta. Kaupunki on tukenut järjestöjen toimintaa mm. avustuksin, kokous- ja toimintatilojen tarjoamisella sekä juhluvuoden rahoituksella. Järjestöt ovat järjestäneet lukuisia tapahtumia, jotka ovat lisänneet alueen elinvoimaisuutta ja vähentäneet yksinäisyyttä tuomalla sosiaalisuutta ihmisten arkeen ja mahdollistamalla toisten ihmisten tapaamisen. Nurmeksien kaupungin juhluvuoden kunniaksi järjestettiin yhdistyksille erillinen avustushaku, jossa painotettiin ruokaa ja yhdessä oloa. Yhdistysten ja kaupungin välinen yhteistyö on vahvistunut erityisesti yhdistystoiminnan ja yhteistyöryhmien kautta.

Vuonna 2024 päivitettiin myös järjestökuntayhteistyöasiakirja, joka ohjaa kaupungin ja järjestöjen yhteistyötä. Asiakirja viedään päätöksentekoon vuonna 2025, ja sen tavoitteena on vahvistaa yhteistyötä sekä kehittää koordinoitua toimintaa tulevaisuudessa.

Tuetaan työuran alkamista, jatkumista ja työssä pysymistä

Toimenpiteet	Mittarit
Lisätään monilukutaitoa syrjäytymisen ehkäisemiseksi	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat % vastaavan ikäisestä väestöstä Monilukutaitoa kehitetään
Tartutaan nuorisotyöttömyyden vähentämiseen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa niin, että erilaisia työmahdollisuuksia tarjotaan nuorille.	Nuorisotyöttömät % 18-24-vuotiaasta työvoimasta Kesätyöseteleiden määrä Kesäyrittäjäseteleiden määrä Tet-jaksot koulun ulkopuolella toteutuu lähes kokonaan kyllä/ei
Koulutustarjonta lisää mahdollisuuksia opintopolkuihin	Kesäyliopiston etäkoulutustarjonta laajenee kyllä/ei Oppisopimuskoulutuspaikkoja tarjotaan Nurmeksessa
Huolehditaan työnhakijan työnhakuvalmiuksista, niin että vajaakuntoisuus, terveydelliset ja psykososiaaliset ongelmat eivät vaikeuta työllistymistä	Vaikeasti työllistyvät, rakennetyöttömyys, % 15-64-vuotiaista Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet, % 25-64 -vuotiaista Työttömien terveystarkastukset toteutuvat kyllä/ei Perehdytysopas- ja jaksot aktiivisessa käytössä kyllä/ei

Peruskoululaisten osalta lukutaitotyötä toteutettiin Vaara-kirjastojen Kirjastopolku-ohjelman mukaisesti. Lisäksi lukutaitotyötä tehtiin esikoululaisten ja toisen asteen opiskelijoiden parissa. Käytännössä tämä tarkoittaa 20 kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetustilaisuutta ja 14 kirjallisuuden ja lukemisen edistämisen tilaisuutta oppilasryhmille. Opettajille koottiin valmiita kirjallistoja ja aineistopaketteja erilaisiin opetuksen tarpeisiin. Peruskoululaiset saivat ilmaisen kirjastokortin kadonneen tilalle syyslukukauden ajan.

Aikuisten monilukutaitoa edistettiin kolmessa kirjaston omassa tapahtumassa ja muut toimijat pitivät 24 monilukutaitoa edistävää tapahtumaa kirjaston tiloissa. Lisäksi lukutaitotyötä tehdään kirjaston päivittäisessä työssä jatkuvasti ja pitkäjänteisesti. Esimerkkejä tästä ovat mm. ajankohtaiset vaihtuvat kirjanäyttelyt, Vaara-kirjastojen yhteiset lukukampanjat sekä someviestintä ja -vinkit. Erilaiset lukijat huomioidaan kirjaston kokoelmassa ja ympäristössä. Kokoelmaan kuuluu selkokirjoja, isotekstisiä kirjoja ja erilaisia äänikirjoja. Nurmes on mukana myös valtakunnallisessa E-kirjastossa. Kirjastossa on tietokoneita ja varattavia opiskelu/työtiloja asiakaskäyttöön.

Koulutus ja työelämään tutustuminen jatkuivat normaalisti. Oppilaiden työelämään tutustumisjaksot eli TET-jaksot toteutuivat pääasiassa koulun ulkopuolella, mikä tarjosi oppilaille mahdollisuuden tutustua käytännön työelämään erilaisissa yrityksissä ja organisaatioissa. Kesätyöseteleitä jaettiin nuorille helpottamaan kesätöihin pääsemistä ja hankkimaan työelämäkokemusta. Kesäyliopiston toimintaa ei järjestetä Nurmeksien kaupungin alueella. Nurmeksien lukiolla on yhteistyösopimus Itä-Suomen yliopiston kanssa lukio-opiskelijoiden mahdollisuudesta suorittaa yliopisto-opintoja. Oppisopimuspaikkoja käytettiin erityisesti toisen asteen opiskelijoiden tukena painottuen yrityssectorille.

TE-toimisto vastasi työ- ja elinkeinopalveluista, kun taas kuntouttava työtoiminta siirtyi hyvinvointialueen vastuulle. Kuitenkin kaupungin ja hyvinvointialueen välinen yhteistyö työllisyysasioissa oli edelleen puutteellista. Syynä oli se, että kunnalla ei ollut tiedonsaantioikeuksia työttömien työkykyyn liittyviin tietoihin. Tämä rajoitti merkittävästi kaupungin mahdollisuuksia osallistua työllisyyden edistämiseen.

Aktivointisuunnitelmat ja työllistymistä edistävä monialainen palvelu (TYP) toteutettiin TE-toimiston ja sosiaaliohjaajan yhteistyönä. Kunnan edustajilla ei ollut mahdollisuutta osallistua näiden palvelujen suunnitteluun tai toteutukseen, ellei heitä kutsuttu erikseen. Käytännössä tämä tarkoitti, että kaupungin edustaja ei pystynyt osallistumaan TYP-palveluiden tilaisuuksiin viimeiseen kahteen vuoteen. Palvelun kautta asiakkaat ohjautuivat kuntouttavaan työtoimintaan, mutta kaupunki sai tietoa palveluiden käyttäjämäärästä vain, kun sitä kysyttiin suoraan Honkalampi-säätiöltä.

Työttömien terveystarkastusten tilanne pysyi samana: suurin osa tarkastuksista tehtiin etänä, ja palveluun oli pitkät jonot. Tämä tieto saatiin kaupungille TE-toimiston kautta, joka ohjasi asiakkaita pääsääntöisesti näihin palveluihin. Lähipalveluiden puute ja etäpalveluiden rajoitukset tekivät tilanteesta haastavan.

Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa parani, kun Siun sote-alueella aloitettiin uusi hanke. Hanke johti siihen, että jokaiseen Pohjois-Karjalan kuntaan palkattiin työkykykoordinaattori. Nurmeksessa tämä toteutuu vuoden 2025 alusta lähtien. Tämä on merkittävä askel kohti parempaa yhteistyötä ja työttömien työkyvyn tukemista.

Palveluiden saavutettavuus paranee

Toimenpiteet	Mittarit
Lapsiperheiden elinoloja tuetaan niin, että kiinnitetään huomiota yhdenvertaisiin osallistumismahdollisuuksiin.	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % Varhaiskasvatuspalveluiden toimenpideohjelma kyllä/ei Onko monialaista yhteistyötä, kirjasto/neuvola yhteistyötä kyllä/ei Lapset puheeksi-menetelmä varhaiskasvatus- ja perusopetussuunnitelman mukaisesti kyllä/ei Kouluvalmentajan tehtävän käynnistyminen kyllä/ei Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma laaditaan kyllä/ei Juniorikortti kyllä/ei Kuntalaiskortin päivittäminen perheiden osalta kyllä/ei
Eri ikäisten asukkaiden palvelut ja hyvinvointia tukevat toiminnot tuodaan lähelle asukkaita ja asiakkaille mahdollistetaan saavutettavuus	Katuri käytössä kyllä/ei Uusi kirjastoauto ja sen tarjoamat mahdollisuudet tarjolla kyllä/ei

Varhaiskasvatuksen toimenpideohjelma antaa suuntaviivat varhaiskasvatuksen kehittämiseksi ja laadun parantamiselle. Lapset puheeksi -menetelmä on ollut käytössä edelleen. Kouluvalmentaja on jatkanut tehtävässään tuoden tukea kouluyhteisöön erityisesti oppilaiden koulunkäynnin sujuvuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Monialaista yhteistyötä toteutettiin perhekeskustuksessa, missä eri toimialojen ammattilaiset työskentelivät yhdessä perheiden tukemiseksi, mahdollistaen kokonaisvaltaisemman lähestymistavan lapsen ja perheen hyvinvointiin.

Palveluissa ja etuuksissa panostettiin lasten ja nuorten liikunta- ja kulttuuripalveluiden saavutukseen. Juniorikortti oli käytössä tarjoten lapsille pääsyn eri liikunta- ja vapaa-ajanpalveluihin. Kuntalaiskortti lakkautui vuoden 2024 alussa, eikä sitä ole tarkoitus ottaa käyttöön uudestaan. Kirjastopalveluissa kirjastoauto ei liikennöinyt vuonna 2024. Katuri-toiminta jatkui ennallaan.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatiminen on edelleen toteuttamatta, mutta pohjatyt aloitettiin loppuvuodesta. Suunnitelman päivitys toteutetaan todennäköisesti osana uutta hyvinvointisuunnitelmaa tulevalle valtuustokaudelle. Lasten ja nuorten

hyvinvointisuunnitelma on erittäin tärkeä työväline nuorten hyvinvoinnin pitkäjänteisen kehittämisen tukemiseksi ja lisäksi se on lakisääteinen.

Hyvinvoinnin lisäämistä tarjoava yhdistys- ja yritystoiminta kasvaa

Toimenpiteet	Mittarit
E-passia voi käyttää nurmekselaisissa hyvinvointiyrityksissä - ja yhdistyksissä	E-passia voi käyttää useampiin eri yrityksiin ja yhdistyksiin Nurmeksessa kyllä/ei
Kehitetään viestinnän ja markkinoinnin keinoja niin, että yritys- ja yhdistystoiminta saavat lisäarvoa	Digitaitoja ja mediakasvatusta kaiken ikäisille, tietoisuutta palveluista sekä palvelujen monimuotoisuudesta toteutetaan kyllä/ei
	Hyvinvointia tukevien yritysten liikevaihto kasvaa %
	Hyvinvointia tukevien pienyritysten määrä lisääntyy %
	Nuorille tarjotaan mahdollisuuksia toimia erilaisissa avustavissa työtehtävissä kyllä/ei
	Yhdistystoimintaan jaettavat avustukset € ja hakijamäärät
	Viestintäohjelma, Digiohjelma, kaupungin sähköinen uutiskirje kyllä/ ei

Digineuvontaa jatkettiin osana yhteisökoordinaattorin tehtäviä. Nuorten digitaitoja/media-kasvatusta tehtiin vuoden loppuun saakka Digityshankkeessa. Yhteistyötä Joen Severin kanssa jatkettiin ja toiminta keskittyi tukemaan ikäihmisten digitaitoja vertaisryhmässä, toiminta tapahtui Nurmes-talon tiloissa.

Nurmeksen kaupunki julkaisi sähköistä uutiskirjettä, lisää kuntalaisten tiedonsaantia ajankohtaisista asioista ja kaupungin tapahtumista. Digiohjelma on julkaistu vuonna 2024 ja siihen on pyydetty lausunnot vammais- ja vanhusneuvoistoista.

ePassia on voinut käyttää sekä yrityksissä että yhdistyksissä.

Toiminta- ja kohdeavustuksia myönnettiin vuonna 2024 yhdistyksille, yrityksille ja yksityisille henkilöille, mikä mahdollisti paikallisten yhteisöjen toiminnan ja tapahtumien jatkuvuuden. Lisänä oli myös Nurmeksen kaupungin juhluvuoden avustukset.

Hyvinvointiyritysten määrässä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta vuonna 2024, yritysten toimintaa on tuettu PIKES Oy:n toimesta.

Terveellinen ja turvallinen elin- ja työympäristö sisällä ja ulkona

Toimenpiteet	Mittarit
Liikenneturvallisuuden parantaminen	Suunnitellaan turvallinen kulku koulun pihaan, koululaisten vanhempien kanssa ja toteutetaan yhteistyössä oppilaiden kyytialue kyllä/ei Kevyen liikenteen väylien valaistus- ja hiekoitusasiassa kuullaan käyttäjiä kyllä/ei
Kiva-koulumallin aktiivinen käyttö niin, että kiusaamista ennaltaehkäistään	Koulukiusaamisen %-mittarit, kouluviihtyvyys % Yhteinen prosessikuvaus kiusaamisen puuttumisen malliksi toteutetaan kyllä/ei Kiusaamisen ehkäisemisen mallit käytössä mm. Kiva- koulu, työsuojeluohjelma, ristiriitojen käsittely-malli Kyllä/ei
Käytetään aktiivista ja suunnitelmallista havainnointia riskien kartoituksen läpikäynnissä	Kiinteistöjen ympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastukset säännöllisesti kyllä/ei + vaarojen ja riskien arvioinnit tehty kyllä/ei + opasteiden ajantasaisuuden ja riittävyyden arviointi kyllä/ ei
Pidetään huolta rakennetun elinympäristön kunnosta niin, että kiinteistöjen käyttäjät pystyvät antamaan palautetta havaitsemistaan epäkohdista ja voidaan seurata sisäilmaprosessia	BEM-järjestelmä aktiivisessa käytössä kyllä/ei
Puistojen ja yleisten alueiden virkistyskäyttö on hyödynnettävissä myös vetovoimatekijänä	Puistoalueen hoitosuunnitelma kyllä/ei Liikuntapalvelujen toimenpideohjelma kyllä/ei
Parannetaan esteettömyyttä, huomioidaan ympäristön ja toimijan kognitiiviset taidot.	Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavan ikäisestä väestöstä Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä Kiintopenkkejä käyttöön kyllä/ei

Liikenneturvallisuus ja infrastruktuuri -kokonaisuuden kehittamisestä vastaa kaupunkirakennepalvelut. Erityistä huomiota kiinnitettiin oppilaiden kyytialueiden suunnitteluun, jotta koulumatkat sujuisivat turvallisesti ja tehokkaasti. Lisäksi kevyen liikenteen väyliä parannettiin, erityisesti kehittämällä valaistusta ja tehostamalla väylien hiekoitusta. Asukkaiden mahdollisuus vaikuttaa infrastruktuurin kehittämiseen toteutui palautejärjestelmän kautta, minkä avulla kuntalaiset voivat antaa palautetta ja ehdotuksia parannettavista alueista.

Koulukiusaamiseen puututaan peruskouluissa Kiva-koulumallilla. Vuosi 2024 on välivuosi kouluterveyskyselyssä, joten vertailutuloksia ei ole aiempiin kyselyihin.

Nurmeksien kaupungin vuonna 2023 käyttöön otettu taajamametsien ja puistojen ekologisen hoitosuunnitelmaa on toteutettu vuonna 2024. Kiinteistöjen palvelupyyntöjärjestelmän käyttöä on jatkettu vuonna 2024. Liikuntapalvelujen toimenpideohjelmaa on toteutettu vuonna 2024.

Tapaturmat ja turvallisuus -seurannassa lonkkamurtumat ja kaatumiset ovat olleet nousussa vuonna 2024 (HYTE-indikaattori). Ennaltaehkäisevää työtä on tehty järjestämällä sovelta- van liikunnan ryhmiä, sekä pitämällä liikunnallisia kursseja kansalaisopiston tarjonnassa.

Vuoden 2024 aikana aloitettiin monikäyttöreitistöjen rakentaminen, jonka yhteydessä tehtiin suunniteltujen reittien raivaukset, reitistömerkinnät, opasteet ja rakennettiin sekä

kunnostettiin taukopaikkarakenteita. Lisäksi monitoimireitistöä on laadittu reittikartat. Toimenpiteet parantavat reittien käytettävyyttä ja houkuttelevuutta kaiken ikäisille liikkujille. Käytön helpottamiseksi liikuntapaikat löytyvät kaupungin fluent-palveusta.

Kevyen liikenteen väylien varsilla olevia kiintopenkkejä on kunnostettu, ja uusia penkkejä on lisätty mahdollisuuksien mukaan. Toimenpiteet parantavat reittien käytettävyyttä ja houkuttelevuutta erityisesti ikäihmisille ja perheille.